

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра соціальної педагогіки

Силабус освітнього компонента

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО І ПОСЕРЕДНИЦТВО В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Назва курсу	Соціальне партнерство і посередництво в соціальній роботі
Веб-сайт для курсу	http://do.luguniv.edu.ua/ http://do1.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання курсу	<p><i>Мета</i> – надання здобувачам вищої освіти необхідних знань щодо наукових, організаційних, методологічних засад побудови партнерських стосунків з клієнтами як об'єктами соціальної роботи, а також із представниками державних установ та громадських організацій як суб'єктами соціальної роботи для профілактики або вирішення соціальних проблем.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • оволодіння теоретичними знаннями щодо механізмів регулювання соціально-трудова відносин, розбудови соціального партнерства та впровадження соціального діалогу; • отримання знань щодо шляхів взаємодії з представниками соціально-відповідального бізнесу та третього сектору для розширення ринку соціальних послуг на різних рівнях функціонування; • вироблення практичних навичок щодо вирішення соціально-трудова конфліктів у соціальній сфері та ефективного пошуку потенційних партнерів; • опанування основ посередництва (медіації) під час вирішення конфліктів.
Тривалість курсу	<p>6 кредитів, 180 годин</p> <p>Лекції – 36 год. (денна форма навчання), 16 год. (заочна форма навчання)</p> <p>Практичні заняття – 36 год. (денна форма навчання), 16 год. (заочна форма навчання)</p> <p>Самостійна робота – 108 год. (денна форма навчання), 148 год. (заочна форма навчання)</p>
Результати навчання	<p>Вивчення курсу сприяє:</p> <p><i>Формуванню інтегральної компетентності:</i> здатності вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки і практичної психології або у процесі навчання, що передбачає застосування певних соціальних, соціально-педагогічних та психологічних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><i>Набуттю загальних компетентностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність планувати та управляти часом. - Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. - Здатність приймати обґрунтовані рішення. - Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. - Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. - Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <p><i>Спеціальних компетентностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб. - Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

- Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту, організувати та надавати індивідуальну і групову психологічну допомогу.
 - Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм спільно з європейськими та євроатлантичними інституціями.
 - Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.
 - Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад, встановлювати і підтримувати професійні відносини, співпрацювати з профільними фахівцями, професійними організаціями, іншими зацікавленими сторонами щодо виконання професійної діяльності.
 - Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів професійної діяльності.
 - Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
- Вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами таких *програмних результатів навчання*:
- Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.
 - Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.
 - Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
 - Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної, соціально-педагогічної, психологічної проблеми.
 - Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.
 - Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
 - Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи, розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних, соціально-педагогічних та психічних явищ в контексті виконання професійних завдань.
 - Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.
 - Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів професійної діяльності, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.
 - Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.
 - Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин; складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

	<ul style="list-style-type: none"> - Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання. - Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних, гендерно-вікових та інших відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень. - Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей; використовувати методи соціально-виховної та анімаційної діяльності у роботі з різними категоріями клієнтів, дітьми та молоддю з особливими потребами. - Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки. - Визначати зону професійної відповідальності та взаємодіяти з різними фахівцями, органами, установами, організаціями щодо виконання завдань професійної діяльності. <p><i>Soft skills:</i> вміння вирішувати складні проблеми; контекстне мислення; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін, оцінка та прийняття рішень та ін.</p>
<p>Теми</p>	<p>Тема 1: Теоретичні основи та сутність понять соціального партнерства Сутність категорії «соціальне партнерство» у сфері соціально-трудова та соціальних відносин. Основні напрями партнерства організацій соціальної сфери і організацій третього сектору. Основні напрямки партнерства у сфері соціально-трудова відносин. Міжнародна організація праці.</p> <p>Тема 2. Соціальний діалог як механізм колективно-договірного регулювання соціально-трудова відносин Сутність поняття «соціальний діалог» та його теоретичні основи. Розвиток соціального діалогу у світі. Особливості становлення соціального діалогу в Україні. Закон України «Про соціальний діалог». Соціальний діалог у роботі соціальних закладів.</p> <p>Тема 3. Волонтерство у соціальному партнерстві Роль волонтерства у розбудові соціального партнерства для вирішення соціальних проблем у населення. Історія виникнення волонтерства. Правила роботи з волонтерами. Цикл управління волонтерськими ресурсами. Уникнення конфлікту. Механізм розбудови соціального партнерства для розвитку волонтерства та благодійності.</p> <p>Тема 4. Профспілки та організації роботодавців як суб'єкти соціального діалогу. Основні закони, які регулюють трудові відносини працівників. Кодекс законів про працю України (КЗпП). Поняття та статус професійних спілок. Принципи і порядок створення професійних спілок та їх легалізації. Функції, права і гарантії діяльності професійних спілок та їх об'єднань у соціальному партнерстві. Роботодавці як суб'єкти соціального партнерства та соціального діалогу. Види колективних угод і договорів. Поняття, сторони, зміст, види та форми трудових договорів.</p> <p>Тема 5. Теоретичні основи корпоративної соціальної відповідальності. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ). Приклади КСВ. Концепція реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні. Ознаки соціальної відповідальності. Передумови розвитку соціально-відповідального бізнесу. Особливості технології впровадження КСВ. Соціальні програми компанії та їх напрямки.</p> <p>Тема 6. Базові принципи та моделі соціальної відповідальності.</p>

Базові принципи соціальної відповідальності. Класифікація моделей соціальної відповідальності. Соціальне підприємництво.

Тема 7. Соціальне замовлення як форма соціального партнерства у сфері соціальної роботи.

Залучення громадян до розбудови громадянського суспільства. Умови для впровадження соціального замовлення. Міжсекторальне соціальне партнерство. Конфлікти у соціальному партнерстві.

Тема 8. Посередницька функція соціального працівника.

Посередництво як вид представництва інтересів клієнта. Дії соціального працівника при здійсненні представництва інтересів клієнта. Робота соціального працівника як менеджера соціальних послуг. Етика соціального працівника у процесі здійснення функції посередництва. Міжсекторальна співпраця у процесі виконання посередницької функції.

Тема 9. Адвокація як основа соціального партнерства між клієнтом та соціальним працівником.

Основні теоретичні поняття та визначення. Рівні адвокації. Процес адвокації.

Тема 10. Соціальне партнерство і посередництво в громаді.

Уявлення про громаду, її ознаки, структуру та ресурси. Соціальне партнерство в системі надання соціальних послуг населенню на рівні територіальної громади. Робота в громаді як професійна діяльність. Завдання, навички і ролі соціальних працівників у громаді. Тактики ефективної діяльності соціального працівника в громаді.

Тема 11. Конфлікти та їх вирішення.

Конфлікт: структура, типологія, динаміка, функції. Причини конфліктів та визначення потреб його учасників. Стратегія поведінки у конфлікті та пошук альтернатив. Переговори та посередництво у вирішенні конфліктів.

Тема 12. Міжособистісна комунікація.

Схема комунікації. Комунікативні бар'єри. Якості та вміння, що впливають на ефективність спілкування. Правила ефективного спілкування. Ненасильницьке спілкування.

Тема 13. Медіація як альтернативна форма урегулювання конфліктів

Альтернативне врегулювання спорів та його складові. Види та принципи медіації. Вимоги до медіатора. Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації). Процедура медіації.

Тема 14. Соціальне посередництво і медіація в школі.

Посередницька діяльність соціального педагога школи. Причини конфліктів у школі. Відновний підхід у вирішенні шкільних конфліктів. Медіація однолітків. Служба порозуміння закладу освіти. Організація роботи служби порозуміння закладу освіти.

Тема 15. Посередництво під час вирішення сімейних конфліктів.

Поняття, особливості та причини сімейних конфліктів. Попередження і вирішення сімейних конфліктів. Сімейна медіація. Наслідки сімейних конфліктів для дітей. Діти і медіація.

Тема 16. Соціальне посередництво у роботі з людьми похилого віку.

Особливості людей в похилому віці. Діяльність соціальних працівників з організації спілкування і змістовного дозвілля літніх людей. Забезпечення сприятливих умов для позитивної інволюції (згасання) людей похилого віку. Особливості спілкування соціальних працівників з людьми похилого віку. Конфлікти в геронтологічному центрі.

Тема 17. Соціальне посередництво у роботі з неповнолітніми правопорушниками.

	<p>Актуальність застосування відновного правосуддя до неповнолітніх правопорушників. Розвиток правосуддя щодо неповнолітніх в Україні. Медіація як форма відновного правосуддя для неповнолітніх. Кола громадського правосуддя. Сімейна конференція.</p> <p>Тема 18. Етичні засади діяльності посередника (медіатора) у соціальній роботі</p> <p>Етичні вимоги до медіатора. Етичні засади участі медіатора у медіації. Відповідальність медіатора</p>
Орієнтація (на кого розрахований курс)	для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здобувачі спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія»
Резюме викладача	Отрощенко Наталія Леонідівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки. http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Ottrshhenko-Nataliya-Leonidivna.pdf
Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія» можуть отримати, звернувшись безпосередньо до викладача, який проводить заняття, або з письмовим запитом на електронну пошту викладача за адресою: nataliy29ot@gmail.com
Попередня підготовка	«Історія, теорія і практика соціальної роботи», «Соціальна психологія».
Як навчатися?	<p>Вивчення курсу передбачає формування фахових компетентностей, які складають важливе підґрунтя професійної компетентності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота за освітньою програмою «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія»</p> <p>Лекція передбачає взаємодію лектора зі здобувачами при розкритті системи уявлень щодо тих чи інших явищ, процесів, понять курсу, допомагає здобувачам осмислити проблему й дійти певного висновку, спонукає їх до цілеспрямованої практичної діяльності.</p> <p>Практичне заняття передбачає організацію викладачем детального розгляду здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно до сформульованих завдань.</p> <p>Самостійна робота здійснюється як під час аудиторних, позааудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою освітнього компонента.</p> <p>Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, відбувається за процедурою визнання результатів навчання (http://surl.li/bihoc).</p>
Навчальні матеріали	<p style="text-align: center;">Базові:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Височанська С. В. Медіація в шкільному середовищі : методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський, 2018. 80 с. • Голова Н. І. Медіація як соціальна технологія в роботі соціального працівника: принципи реалізації та технологічні умови. <i>Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки</i> 2022. № 1 (349). Ч. 2. С. 106-116.

- Дзюндзюк В. Б., Кругій О. М., Мельман В. О. Ефективне управління конфліктами: базові навички медіатора: метод. посіб. Х.: Тім Пабліш Груп, 2018. 164 с.
- Мальцева О. І. Служба медіації в школі: досвід зарубіжних країн та України. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки* 2021. № 6 (344). Ч. 1. С. 188–196.
- Моцна І. В. Проблеми розвитку соціального партнерства в Україні та шляхи їх вирішення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство* / голов. ред. М.М. Палінчак. Ужгород, 2019. Вип. 25, Ч. 1. С. 166-170.
- Прокопенко О.В. Адвокаційна діяльність та некомерційне лобіювання в Україні: посібник. Київ: 2017. 82 с.
- Отрощенко Н.Л. Педагогіка партнерства як основа у процесі надання комплексної допомоги учням щодо вибору ними шляху подальшого навчання. *Теоретико-практичні засади партнерської взаємодії соціальної та освітньої сфер*: зб. наук. праць за матер. міжрегіонального науково-методичного онлайн-семінару (Хмельницький, 26 квітня 2022 р.) / за ред. Л. О. Данильчук. Хмельницький : 2022. С. 135-139.
- Профспілковий довідник: Збірник нормативно-правових документів та практичних рекомендацій з профспілкової діяльності. Київ, 2018. URL: <http://pmguinfo.dp.ua/images/vd/biblioteka/titul.pdf>
- Ровенська В. В. Медіація як метод вирішення соціальних конфліктів в Україні. *Інтелект XXI* . 2020. № 2. С. 189-194.
- Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство: навчально- методичний посібник. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.
- Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти. К.: ФОП Нічога С.О., 2018. 174 с.
- Стратегія діяльності Федерації професійних спілок України на 2021 – 2026 роки URL: <https://www.fpsu.org.ua/stratehiya-diyalnosti-fpu-na-2021-2026-roky.html>

Додаткова навчальна література

- Карпшєва, А. І. Медіація у системі надання соціальних послуг. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2019. № 2 (4). С. 220-228.
- Котловий, С. А. Медіація у роботі соціального працівника. *Актуальні проблеми соціальної сфери* 2019. № 9. С. 15-18.
- Лях Т., Петрович В., Спірін А. Інструменти соціальної адвокації прав та інтересів вразливих груп населення. *Ввічливість. Humanitas*. 2022. № 3. С. 54–60. URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.3.8>
- Мальцева О.І. Медіація як соціально-педагогічна технологія попередження і вирішення шкільних конфліктів. *Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: надбання, проблеми, перспективи*: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції конференції (м. Хмельницький, 27-28 жовтня 2022 року)/Ред. колегія: Бриндіков Ю. (голова) та ін./ М-во освіти і науки України, Хмельницький нац. ун-т., каф. соц. роб. і соц. педагог. Хмельницький: ХНУ, 2022. 200 с. С. 63–69.
- Марусова, Я. Зміст та форми соціального партнерства соціального працівника щодо супроводу прийомних сімей. *Актуальні проблеми соціальної сфери*. 2017. С. 45 – 48.

	<ul style="list-style-type: none"> • Посібник з адвокатури для жіночого руху в Україні : посібник / В.Кучереносов, Л. Чернявська, Т. Гончарук та ін. К. : Український жіночий фонд, 2017. 101 с. • Рень Л. Адвокаційна діяльність у соціальній роботі. <i>Дванадцять Сіверянські соціально-психологічні читання: Матеріали Міжнародної наукової онлайн-конференції (26 листопада 2021 року, м. Чернігів) / за наук. ред. Л. М. Завацької. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2022. Т. 2. С. 132-135.</i> • Чайка І. Ю. Особливості соціальної роботи з людьми похилого віку в недержавних організаціях соціальної сфери [Текст] / І. Ю. Чайка, М. Р. Хакімова. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Педагогіка. Соціальна робота .</i> Ужгород: Говерла, 2019. Вип. 1 (44). С. 198–203. • Budeva, S. (2018). Mediation and social work. In Forum on studies of society–Conference Proceedings. URL: https://www.researchgate.net/publication/351547459_Mediation_and_social_work • Maccarrone, V., Erne, R., & Regan, A. (2019). Ireland: life after social partnership. In Müller T., Vandaele K., Waddington J.(eds.). <i>Collective bargaining in Europe: towards an endgame.</i> ETUI. URL: https://www.etui.org/Publications2/Books/Collective-bargaining-in-Europe-towards-an-endgame.-Volume-I-II-III-and-IV • Karlhofer, F. (2020). The present and future state of social partnership. <i>Austro-Corporatism.</i> pp. 119-146. URL: https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780429336065-7/present-future-state-social-partnership-ferdinand-karlhofer • Roberts, M. (2017). <i>Mediation in family disputes: Principles of practice.</i> Routledge. URL: https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781351153126/mediation-family-disputes-marian-roberts • Wagner, B., & Koob, C. (2022). The relationship between leader-member exchange and work engagement in social work: A mediation analysis of job resources. <i>Heliyon,</i> 8(1), e08793. URL: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405844022000810 <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> • Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua • Національна академія педагогічних наук України URL: https://naps.gov.ua/ua/ • Державна служба статистики України URL: http://www.ukrstat.gov.ua/ • Офіційний портал Верховної Ради України. URL: https://www.rada.gov.ua/ • Міністерство освіти і науки України URL: https://mon.gov.ua/ua • Міністерство соціальної політики України. URL: https://www.msp.gov.ua/ • Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: http://libr.luguniv.edu.ua/ • Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/ • Національна служба посередництва і примирення. URL: https://nspp.gov.ua/
Необхідне устаткування	Наявність мультимедійного обладнання, доступу до мережі Internet.

Спільні / індивідуальні види навчальної діяльності	Лекція (оглядова/тематична; лекція-бесіда, лекція-візуалізація) Практичні заняття (презентація / дискусія / повідомлення / виконання вправ та завдань/ самостійна робота з джерелами інформації)		
Форми контролю	<i>Методи самоконтролю:</i> уміння самостійно оцінювати свої знання <i>Поточний контроль</i> здійснюється за допомогою тестування; усного опитування; письмового контролю. <i>Підсумковий контроль</i> – екзамен. Підсумковий контроль є сумою оцінок, отриманих здобувачем за виконання практичних завдань, контрольних модульних робіт, завдань для самостійної роботи. Максимальна оцінка становить 100 балів. Мінімальна кількість балів для отримання екзамену – 50.		
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	Вид діяльності	Критерії оцінювання	Бали
	Виконання практичних занять	Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури.	0-36
	Виконання завдань для самостійної роботи	Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер. Представлені вчасно для перевірки викладачем.	0-36
	Контрольні модульні роботи	Представлено вірні й повні відповіді на тестові завдання модульного контролю	0-28
	Усього за курс		100
Критерії рейтингу Шкала оцінювання: національна та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
83-89	B	Добре	
75-82	C		
63-74	D		
50-62	E	Задовільно	
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Формат	У курсі «Соціальне партнерство і посередництво в соціальній роботі» логічно об'єднані тематичні блоки, що включають лекції, практичні заняття, поточні		

і політика курсу	<p>тестування, контрольні модульні роботи, консультації, спрямовані на формування програмних результатів.</p> <p>Практичні заняття включають елементи опитування, письмового тестування, бесід та обговорення, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи.</p> <p>Здобувач і викладач несуть спільну відповідальність для досягнення мети курсу, поважають один одного, неупереджено ставляться до думок і позицій інших щодо тих чи інших питань курсу.</p> <p>Викладач консультує здобувача щодо роз'яснення змісту і особливостей виконання практичних завдань, завдань для самостійної роботи, питань, які були недостатньо зрозумілі під час вивчення курсу.</p>
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	<p>У процесі роботи необхідно дотримуватися Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://surl.li/efpzh), відповідних принципів академічної доброчесності.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Письмові роботи, презентації мають бути авторськими, оригінальними. - Письмові роботи мають бути оформлені згідно встановлених правил, з урахуванням вимог до цитування, подання відповідних покликань. - Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.
Feedback курсу	<p>Зворотній зв'язок здійснюється на основі чату, системи повідомлень на сторінці курсу на освітньому порталі ЛНУ імені Тараса Шевченка – Digital Office, за допомогою платформ Google Meet, Microsoft Teams.</p>